

Međuinstitucionalna inicijativa za trajna rešenja za raseljena lica sa Kosova

Rezime

Od decembra 2014. godine, UNHCR i OEBS pružaju podršku Ministarstvu za zajednice i povratak (MZP) u pokretanju regionalnog procesa posvećenog pronalaženju trajnih rešenja za raseljena lica sa Kosova. Relevantne institucije iz Beograda, Podgorice, Prištine i Skoplja redovno se sastaju kroz ovaj regionalni proces sa ciljem da podrže trajna rešenja za raseljeno stanovništvo.

Pet tematskih podgrupa za sprovođenje na nivou Prištine (PGS)

Pet PGS-ova koje se sastoje od predstavnika relevantnih kosovskih institucija, nastavilo je da se redovno sastaje tokom 2019. godine sa ciljem sprovođenja akcionih smernica.

PGS-ovi su održali 4 sastanka tokom 2019. godine o imovinskim pravima, planiranju rešenja, upravljanju podacima i sigurnosti, dijalogu i reintegraciji.

Tehnička radna grupa (TRG) o trajnim rešenjima međuinstitucionalne inicijative za raseljena lica sa Kosova („Skopski proces“)

Sastanak TRG-a o trajnim rešenjima održan je u Skoplju, Severna Makedonija 13. i 14. decembra 2018. godine. Misija Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) na Kosovu i Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR) kancelarija šefa Misije na Kosovu su omogućili sastanak predstavnika relevantnih institucija iz Beograda, Podgorice, Prištine i Skoplja. Vodeća institucija za ovaj proces je Ministarstvo za zajednice i povratak.

Tokom sastanka, delegacije su ocenile napredak i razgovarale o mogućim naknadnim aktivnostima koje bi dodatno doprinele sprovođenju Akcionih smernica u oblasti:

- Imovinskih prava
- Sigurnosti, dijaloga i reintegracije
- Lične dokumentacije
- Upravljanja podacima
- Planiranja rešenja

REZIME DOGOVORENIH MERA:

- ✓ U skladu sa Uredbom o povratku raseljenih lica i trajnih rešenja, zaključeno je da će se informacije o procedurama za prijavu, kriterijumi i potencijalna pomoć podeliti sa raseljenim licima u regionu.
- ✓ Kada baza podataka MZP-a postane funkcionalna, TRG je predložila da se raseljena lica informišu o mogućnostima podnošenja prijave iz daljine.
- ✓ Poboljšana komunikacija i razmena informacija na stručnom nivou će se redovno nastaviti kako bi se tražila tehnička rešenja za specifična pitanja u okviru svake tematske oblasti.
- ✓ Neophodno je da se raseljena lica ili njihovi predstavnici angažuju u planiranju trajnih rešenja.
- ✓ Uspostavljanje sistema za upravljanje podacima ostaje važan preduslov za dalje određivanje puta prema razvoju konkretnih programa i naknadnog prikupljanja sredstava putem donatorske konferencije.
- ✓ Kroz Koncept dokument o trajnim rešenjima, konceptualizovati rešenja zasnovana na postojećim podacima i procenama potreba, kao i kontekstima.
- ✓ Pozitivna iskustva treba razmotriti tokom razvoja programa rešenja pod pokroviteljstvom „Skopskog procesa“ za raseljena lica sa Kosova, tj. dobre prakse iz projekta Regionalni stambeni program (poznatiji kao „Sarajevski proces“).

SPROVOĐENJE AKCIONIH SMERNICA:

- ✓ Između septembra i novembra 2018. godine, Policija Kosova je sprovela brojne kampanje za podizanje svesti kako bi informisala stanovnike o mogućnosti zapošljavanja u službi. Konkretnije ciljne grupe su bile žene i nevećinske zajednice. Kao rezultat procesa regrutacije, novi kadeti su počeli sa obukom u Policijskoj akademiji, uključujući regrute iz nevećinskih zajednica.
- ✓ U martu i aprilu 2019. godine, Direkcija Policije Kosova sprovela je procene kako bi identifikovala lokacije za potrebe novih regruta, posebno u mestima sa većom stopom kriminala. Očekuje se da se novi regruti rasporede na osnovu pripadnosti zajednici, a posebno u oblastima u kojima žive nevećinske zajednice.
- ✓ Nakon usvajanja „Smernica za odgovore mehanizama na lokalnom nivou na incidente koji utiču na zajednice“, još jedan sličan dokument je u procesu izrade kako bi se pomoglo Kancelariji glavnog državnog tužioca da postupa, evidentira i izveštava o slučajevima zločina iz mržnje.

- ✓ Uredba 01/2018 o povratku raseljenih lica i trajnim rešenjima dozvoljava OKZP-ovima izdavanje potvrda o prebivalištu podnositeljima kako bi im se omogućio lakši pristup ličnim dokumentima. Ova potvrda je u vidu aneksa priložena Smernicama¹ o sprovođenju Uredbe.
- ✓ MZP uz podršku UNHCR-a i OEBS-a je angažovan na jačanju kapaciteta vlasti na lokalnom nivou. Do sada je MZP uz podršku UNHCR-a i OEBS-a obezbedio obuku u 28 opština (više od 280 obučanih službenika) kako bi se isti osposobili u smislu procesa sprovođenja Uredbe 01/2018 o povratku raseljenih lica i trajnim rešenjima. MZP će nastaviti da organizuje regionalne sastanke za lokalne vlasti.
- ✓ Dana 15. jula 2019. godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova je odobrilo produženje odluke ministarstva² kojom se svim građanima koji su prijavili činjenice o građanskom statusu (rođenje, brak i smrt) u srpskim izmeštenim kancelarijama od 10. juna 1999. do 14. septembra 2016. godine omogućava podnošenje zahteva za registraciju u Centralnom registru civilnog statusa na Kosovu. Sadašnja odluka će biti na snazi do 31. decembra 2019. godine i omogućiti registraciju civilnog statusa kako bi se osiguralo da nijedna osoba ne ostane bez odgovarajuće registracije civilnog statusa, posebno osobe koje pripadaju nevećinskim zajednicama.
- ✓ Vlada Kosova je odobrila Administrativno uputstvo (AU) br. 10/2018 o odlukama o sprovođenju šeme za obeštećenje Komisije za stambene i imovinske zahteve 20. avgusta 2018. godine. AU je imao za cilj da obezbedi pravne osnove za obeštećenje tzv. A i C zahtevi. Prema ranoj proceni koja se odražava u kosovskoj Strategiji imovinskih prava, 3,2 miliona evra će biti neophodno za nadoknadu vlasnicima za 143 sporne imovine; međutim, prema gore navedenom AU-u, oko 1,5 miliona evra će približno koštati troškovi rešavanja ovog pitanja. Vlada Kosova do sada je izdvojila 1,2 miliona evra. Tokom sastanaka RG-a u okviru Skopskog procesa naglašena je potreba da vlada raspodeli nedostajuća sredstva i započne sprovođenje šeme za obeštećenje. Sa AU-om koji je na snazi, proces bi trebao početi i biti sproveden uskoro.
- ✓ Pravna kancelarija Vlade pokrenula je proces izrade novog Administrativnog uputstva o procedurama za rušenje ilegalnih objekata sagrađenih na zemljišnim parcelama trećih strana (relevantno za raseljena lica). Međutim, ovo pitanje je u toku.

Jul 2019

---

¹ Smernice za sprovođenje Uredbe (VRK) - br. 02/2018 o povratku raseljenih lica i trajnih rešenja, dostupne na: <http://mzp-rks.org/en/documents/regulation-of-the-return.html>

² Odluka Ministarstva unutrašnjih poslova, br. 785/2019 od 15. jula 2019. godine